

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

»OBRRTNI VESTNIK«

Izhaja tedensko in sicer vsako soboto ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo »Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani«, »Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru« in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le s navedbo vira.
Štev. pri poštni hranilnici podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 5. aprila 1930.

Štev. 14.

Načrt obrtnega zakona izdelan.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdelalo definitivni načrt obrtnega zakona. Ta načrt je prejšnji teden razposlalo poedinim zbornicam, da ga prestudirajo in da se o njem izjavijo najkasneje do 28. aprila t. l. Kakor smo se informirali, je dobila en izvod načrta tega važnega zakona tudi naša Zbornica za TOI v Ljubljani. Ta bo skušala preskrbeti še nekaj izvodov, tako da bi jih mogla dati na razpolago vsaj poedinim zvezam.

Radi kratkega roka za izjavo in ker ni na razpolago zadostno število izvodov načrta, bode zbornica priredila v Mariboru in v Ljubljani anketo

vodilnih obrtniških, trgovskih in industrijskih organizacij, na katerih se bo razpravljalo o važnejših določilih.

Ker so stališča našega obrtništva in njegovi podlagi za novi obrtni zakon že kolikortoliko precizirani in ker načrt zakona v bistvu temelji na določilih našega v Sloveniji doslej veljavnega obrtnega reda, je pričakovati, da bodo ankete potekle gladko in prišle hitro do zaključkov.

Radi informacije bomo priobčili v prihodnji številki »Obrtnega Vestnika« obširnejši izvleček glavnih določil načrta, ki bode nudil interesiranim obrtniškim organizacijam točen pregled.

Državni proračun za leto 1930/31.

Službene Novine objavljajo državni proračun za leto 1930/31, v katerem so predvideni izdatki, odnosno dohodki z zneskom 13 milijard, 348 milijonov Din. Če primerjamo ta proračun z lanskoletnim, ki je znašal 12 milijard, 464 milijonov Din, vidimo, da je bil lanski za pičlo milijardo manjši. Ker pa so k rednim izdatkom prišli lani še izredni v znesku 539 milijonov, je letošnji proračun dejansko le za okroglo 344 milijonov Din večji.

Pregled splošnih upravnih izdatkov kaže, da znašajo skupno okrog 534 milijonov Din, od česar odpade za vojno ministrstvo 2 milijardi, 522 milj. Din, za pokojnine in invalidnine 1100 milijonov, za drž. dolgove 1076 milijonov, za prosveto 872 milijonov, za kmetijstvo 102 milijona, za ministrstvo trgovine in industrije 93 milijonov dinarjev. Med izdatki državnih podjetij, ki znašajo skupno 4 milijarde 813 milijonov Din, gre največ za železnice (2 milijardi, 839 milijonov dinarjev).

Davčni dohodki so predvideni z zneskom 8 milijard 71 milijonov Din, torej za okroglo 586 milijonov Din več kakor lani. Od tega odpade na neposredne davke 1 milijard 630 milijonov (za 87 milj. več kot lani), na posebne davke 281 milijonov Din (za 60 milijonov več), trošarino 903

milj. Din (za 45 milj. Din več), na takse 1245 milj., carino 1546 milj., na monopole 1816 milj. Din, na dolgovane davke 100 milj. Din in ostalo na vojno odškodnino Nemčije in razne dohodke. Dohodki drž. podjetij so proračunani na 5 milijard 241,9 milijonov Din in so torej za 428,4 milijonov Din večji kot izdatki.

Spremo poročilo finančnega ministra dr. Švrljuge ugotavlja, da je proračun reelen, da je proračun večji, ker je treba, da se prilagodi razvoju državnega življenja in razširjenju državnih funkcij. Naše gospodarstvo se krepi, finančni položaj se boljša, trgovska bilanca je aktivna. Davčni dohodki prejšnjega leta so pokazali presežke preko proračunanih zneskov, osobito posredni, kar dokazuje, da se konzuma moč prebivalstva dviga. Zelo ugodno stanje državne blagajne je pa dvignilo državni kredit. Vrednost državnih papirjev je porasla. Obveznosti države se likvidirajo in pristopilo se je k ureditvi vojnih in predvojnih dolgov. Pri sestavi proračuna se je skušalo čim bolj ustreči nujnim potrebam uprave in gospodarstva, izvedel pa se je tudi princip dalekosežne štednje. Finančni minister končno povdarja, da je z ureditvijo naših gospodarskih razmer, državne uprave in državnih financ dozorelo tudi vprašanje zakonske stabilizacije dinarja, ki je dejansko že izvedena.

Proračun Dravske banovine.

Poleg državnega proračuna zanima naše obrtništvo še posebno tudi proračun naše banovine, ki je bil objavljen v Uradnem listu z dne 31. marca t. l. Ta proračun, ki nam prinaša 16 različnih davščin, med katerimi jih je več deloma popolnoma novih, deloma spremenjenih, je stopil v veljavo s 1. aprilom.

Iz pregleda potrebščin je razvidno, da so proračunjeni vsi izdatki na 136.062.286 Din, in sicer za centralni urad banske uprave okroglo 12 milj., za kmetijski oddelek 14 milj., za prosveto okrog 9 milj., za tehnični oddelek 31 milj., za soc. politiko in narodno zdravje nad 41 milj., oddelek za trgovino, obrt in industrijo 3.483.303 milj., agrarne operacije 772.000, za banovinske dolgove 11 milj. in za razno okrog 13 milijonov Din.

Med dohodki navaja proračun takse in doklade skupno 85.680.000 Din. Na neposredne davke se bo pobirala 40%

doklada (Savska banovina samo 20%) To pomeni znaten povišek obremenitve obrta napram lanskemu letu. Vrh tega vidimo, da veljajo nove davščine že od 1. aprila dalje, ni pa povedano, kako se bodo računale, kako pobirale itd., kar bo utegnulo imeti težke posledice za obdačence, ker za svojo kalkulacijo ne bodo imeli pravočasno zanesljive podlage. Gospodarski krogi tudi niso imeli prilike, da bi bil povedali svoje mnenje, ko je padala odločitev o njihovi obremenitvi, da bi bili po našem mnenju njihovi nasveti in opozoritve mogle pač mnogo koristiti in preprečiti marsikaj, kar bo delalo pri izvedbi tega proračuna težkoče, pa tudi omiliti marsikatero breme, ki bo gotovo občutno težilo obrtnika. Da ta obremenitev ne bo lahka, dokazuje primer s proračunom Savske banovine (Zagreb). Dočim je Savska banovina okrog trikrat večja in po prebivalstvu

skoro trikrat številnejša, pa znaša njen proračun 149,5 milijonov dinarjev; t. j. komaj okroglo eno desetino več.

Nadejamo se, da se bo pri izvajanju

proračuna skušalo popraviti, kar se je pri njega izdelavi zamudilo in da se bode upoštevalo težko gospodarsko stanje in upravičene želje našega obrtnika.

Milko Krapež, podpredsednik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani:

Naš obrt in naraščaj.

(Nadaljevanje.)

V zadnji številki »Obrtnega Vestnika« nam je g. Krapež podal lep pregled položaja, v kakršnem se danes nahaja obrtni naraščaj ter v izredno zanimivih izjavah opozoril na veliko škodo, ki jo trpi obrt, ker nimamo prave, sistematične vzgojne politike za naš naraščaj. V naslednjem pa nam podaja konkretno precizirane predloge, ki naj bi tvorili nekak temelj in načela za naše delovanje in ravnanje v bodoče. — Radi posebne važnosti tega vprašanja opozarjamo še posebej na ta izvajanja ter jih priobčujemo zato točno po poročilu, ki ga je g. Krapež podal na obnem zboru Z. O. Z. Uredništvo.

Radi teh žalostnih toda resničnih dejstev, priporočam za bodoče sledeče postopanje:

1. Vajencev naj se vzgoji le toliko, kolikor jih je za naraščaj potrebno. Prekomerno število obrtnega naraščaja producira brezposelnost in vodi dotično obrt v propast in pogubo. Veliko pomočnikov je prisiljenih radi brezposelnosti si iskati službe v državnih in zasebnih zavodih in se navadno potem ravno tako bavijo v svojem prostem času s šušmarstvom.
2. Sprejemajo naj se po možnosti vajenci s čim večjo šolsko predizobrazbo in dobrim vedenjem, ker le od takih vajencev je pričakovati popolne strokovne izobrazbe in jamčijo za dober obrtni naraščaj.
3. Preizkusna doba vajenca naj traja najmanj štiri tedne. V tem času mojster lahko ugotovi, ali je dotični vajenec fizično in moralno sposoben za obrt. Šele potem naj se napravijo učne pogodbe. V nasprotnem primeru pa naj se vajenec že pred sklepom učne dobe odpusti.
4. Vajenca naj mojster takoj pri vstopu v učno razmerje pouči, da se z vso pridnostjo in vnemo poprime svojega bodočega življenskega poklica in stremi za tem, da se bo zanimal za vse podrobnosti in za vsako posamezno stvar, ki spada v njegov obrt, ker si le na ta način lahko prisvoji ono strokovno znanost, ki se bo od njega kot poznejšega pomočnika zahtevala. Opozori naj se tudi, da bo moral vse to dokazati po končani učni dobi pri pomočniški preizkušnji.
5. Dolžnost mojstra je, da vajenca tekom učne dobe uvede v vse panoge

obrti in da vajenca primerno nadzoruje pri delu, ga poučuje v vseh podrobnostih in tudi mojster vedno stremi za tem, da si pridobi vajence primerno strokovno znanje. Če bi bilo to mojstru samemu nemogoče, naj za to določi starejše in dobro kvalificirane pomočnike. Če se bo vajenec in mojster držal teh nasvetov, ni dvoma, da si bo vajenec tekom učne dobe, to je v 3 do 4 letih, prisvojil več praktične in teoretične znanosti, kakor se je to doslej godilo.

6. Mojster naj se zanima za vajenca tudi izven delavnice, pazi naj, kam v prostem času zahaja, kakšne družbe poseča itd. — Predvsem pa mora mojster gledati na to, da vajenec pridno in točno obiskuje več čas učne dobe obrtno-nadaljevalno šolo. Pri preizkušnjah se je tudi dognalo, da nekateri vajenci ne znajo niti najenosstavnnejših in najlažjih računov in drugih šolskih predmetov, ki so mu že kot pomočniku, kaj šele kot poznejšemu mojstru potrebno potrebni.

7. Z vajencem naj se ravna primereno strogo, vendar pa z vso dobrohotnostjo in uvidevnostjo, ter vpliva na to, da bo vajencu zadostovala že sama beseda ali pa opomin. Vsak mojster je v prvi vrsti odgovoren za primereno izobrazbo svojega vajenca in ne sme mu biti vseeno, ali vajenec po končani učni dobi kot pomočnik kaj zna ali ne. Ne gre, ne pri mojstru in tudi ne pri vajencu samo za to, da je pretekla učna doba in da je vajenec postal pomočnik, ampak v prvi vrsti za to, da tudi kaj zna in razume in da ne bo v breme samemu sebi in drugim.

Dragi tovariši! To bi bilo moje kratko poročilo o obrtu in našem naraščaju. Polagam vam edino še na srce in Vas pozivam k resnemu delu tudi v organizaciji. Delujmo na to, da pristopajo vse, prav vse zadruge k Zvezi obrtnih zadrug ter izpolnjujmo vse obveznosti do naše matice, nji pa nalagajmo, da nas energično zastopa tam, kjer se delajo zakoni v dobrobit vsem obrtnikom naše lepe kraljevine Jugoslavije.

Naše geslo bodi: Vsi za enega, eden za vse!

(Konec.)

Splošne dolžnosti davkoplačevalca v II. četrtletju 1930.

II. Uslužbenki davek. Delodajalci, ki ne zaposlujejo preko 20 uslužbenec, plačujejo davek v davčnih znamkah, katere nalepljajo v davčne knjižice ob vsakem izplačilu. Gospodari, ki nimajo pravice plačevati tega davka z davčnimi znamkami, odpremijo od uslužbenca pobrane zneske najkasneje 15 dan po preteku vsakega meseca.

III. Davek na poslovni promet. —

Davkoplačevalci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, so dolžni odpremiti davek za I. četrtletje 1930 do dne 30. aprila 1930.

IV. Dospelost neposrednih davkov. Neposredni davki za II. četrtletje 1930 dospo v plačilo dne 1. aprila 1930, plačati pa se morajo najkasneje do dne 15. maja 1930. — Dokler se ne izvrši nova odmera za l. 1930, se plačuje davek po predpisu iz leta 1929.

Jakob Zadavec:

Zastoj v naši mlinski industriji.

Zadnja leta neprestano čujemo pri-
tožbe o krizi v naši mlinski industriji
in se zdi, da se splošno po celi državi,
zlasti pa pri nas v Sloveniji vrši znat-
na preorijentacija iz mlinske v druge
industrijske in obrtne panoge. Pa ne
samo v naši državi je viden ta pojav,
najdemo ga splošno tudi v drugih dr-
žavah. Še nedavno je strokovni časopis
»Die Mühle« v Leipzigu predlagal,
naj bi tudi Nemčija po vzoru Špan-
ske zakonito zabranila gradbo novih
ter povečanje starih mlinov.

Pred vojno je bilo na ozemlju naše
kraljevine Jugoslavije nad 1000 mli-
nov. Med vojno in za časa inflacije se
je to število dvignilo celo na kakih
1400 tekom zadnjih pet let, šest let pa
se je znižalo zopet na kakih 1100,
drugi mlini so pa po večini ali zgore-
li, ali ustavili obrat, ali pa se je izvr-
šila »pregrupacija« v industrijo. Od
skupnega števila mlinov jih ima okrog
450 kapaciteto nad pol vagona dnev-
no, ostalo so vodni in veterini mlini
ter mali mlini na male motorje, ki de-
lajo večinoma na procent od količine
izročenega zrnja. Velikih mlinov je
največ v Vojvodini (274 z 21.327 HP),
kar je naravno, saj je tam naša žitna
zakladnica.

Vsi mlini v državi po svoji capaci-
teti znatno prekašajo našo srednjo
letno žetev. Vendar naša mlinska in-
dustrija danes težko životari: mali
vodni in veterini mlini delajo samo po
par ur na teden in še to samo 2 do 3
mesece po žetvi, srednji mlini delajo
do 10, veliki pa po 8 do 16 ur dnevno,
v mnogih slučajih pa tudi ti ne delajo
stalno. Kje so vzroki zastoj? Pred-
vsem pomislimo, da so vojvodinski
mlini do prevrata zmeli ves žitni pri-
delek in da so mogli vse mlevske iz-
delke plasirati v bivši monarhiji, pre-
bitek pa izvoziti. Med vojno pa so Av-
strija, Nemčija in druge vojskujoče se
države, pa tudi nevtralne (Španija in
Švica) bile prisiljene, da so pospeše-
vale gradnjo in instalacijo novih mli-
nov. Ker še tudi danes vse države
ščitijo svoje mline, otežkočujejo in
enemogočajo naravno izvoz mlinskih
produktov. — Na drugi strani pa sta
splošna gospodarska kriza in brezpo-
selnost nešteti najboljše konzumen-
tov kruha povzročila zmanjšanje kon-
zuma baš onih mlevskih izdelkov, ki
se sploh ne izvažajo. Povrh so še ve-
like množine cenene koruze v tako-
zvanih pasivnih krajih tekom zadnje-
ga časa konzuma krušnih vrst pše-
nične moke potisnile popolnoma ob
steno. Izvoz belih vrst je omejen sa-
mo na Avstrijo in Čehoslovaško, na
ostalih evropskih trgih pa ne more-
mo konkurirati Madžarom in Ameri-
kancom. Prvi dobivajo od svoje drža-
ve izvozne premije za izvožene bele
vrste. Amerikanci pa silno poceni
producirajo.

Naša mlinska industrija mora torej
vzdržati težko borbo na več frontah.
Tudi če bi mogli za naše prvorazred-
ne bele vrste moke dobiti večje mož-
nosti za izvoz, mlini vključno temu ne
bi smeli izvrševati kvantitete v mlins-
ki produkciji. Zakaj ne? Zato, ker
so cene belim mlevskim izdelkom od-
visne od svetovnega trga in ker bi na
drugi strani preostajalo mnogo pre-
več neprodane krušne moke. To pa
že danes ob okrnjeni produkciji ni
mogoče iz razloga, ker nihče ne kupi
krušne moke in moke za krmljenje in
otrobov. Danes je položaj pač tak, da
sicer — z ozirom na močno restringi-
rano kapaciteto naših mlinov — ni-
mamo nadprodukcije moke, pač pa
imamo še vedno preveč mlinov. Dej-
stvo je, da je naša mlinska industrija
na razpotju. Mnogo velikih mlinov,
zlasti v Vojvodini — pa tudi pri nas:
Majdič, Celje, Šerbaum, Maribor itd.
— je to pravočasno spoznalo in uvi-
delo, da je bolje pravočasno opustiti
mlinarstvo, kakor pa prisiljeno likvi-
dirati. Tako se je delno pregrupiral
tudi že pred leti Franzov mlin in go-
vori se tudi o pregrupaciji pri Šer-
baumu. Aplikacija na nove prilike
vsled sprememb v državnih oblikah
pač vedno izziva v gospodarskem
življenju motenja, konflikte, krize,

preorijentacije, večkrat obleže na boj-
nem polju tudi mrlič. Nekaj jih je
bilo tudi v naši državi, drugi so se
pravočasno preorijentirali in tako iz-
begnili katastrofi. Mlinska industrija v
Sloveniji je tem težja prizadeta, ker
vsled visokih prevoznih stroškov žita
Sloveniji je tem težje prizadeta, ker
nima odjema za krušne in krmlne
vrste, ne more vzdržati konkurence
vojvodinskih mlinov, katerih pro-
duktivni stroški so izdatno nižji kot
so pri nas. Odtod tudi že gori omenje-
ne opustitve in pregrupacije. Da je
mnogo kriva temu tudi davčna obre-
menitev, ni treba posebej povdarjati.

Ivan Bricelj, načelnik Strokov-
ne zadruge stavbenikov:

Isolacija proti vlagi.

Marsikdo še ne ve in ne razume,
kaj je izolacija. Po deželi se mnogo
gradi zlasti malih stanovanjskih hiš
in skoraj vse brez izolacije proti talni
vlagi, ali pa se izolacija izvrši tako,
da je ta brez pomena. Namenil sem
se, da bom vsled tega o tem važnem
delu pri hiši podal nekaj opazk in
navodil.

Gradbeni material: opeka, apno,
malta, cement, beton in deloma tudi
kamen je porozen, t. j. luknjičast ter
pije vodo. Zid iz takega materiala,
postavljen ali položen na zemljo, sesa
vodo tako dolgo iz zemlje, da postane
prav toliko vlažen, kakor je zemlja
sama, na kateri leži. Vsaka hiša je
sestavljena bodisi iz umetnega kam-
na, t. j. opeke ali betona, bodisi iz na-
ravnega kamna. Hiša je torej iz po-
roznega materiala in jo je treba zato
pred talno vlago zavarovati ali izoli-
rati. Neizolirana hiša postane že v
kratki dobi v spodnjih prostorih vlaž-
na. Radi take vlage se po zidovju raz-
vijajo razne glivice, ki povzročajo
gobe, plesnobo in razne zdravju škod-
ljive snovi. Ne samo, da prične vlažen
zid razpadati, temveč povzroča tudi
bolezen. V vlažni hiši se razvija ne-
prijeten duh, stene takih prostorov
so grde, ob njih stoječe pohištvo ples-
ni in gnije, furnirano pohištvo pa v
kratkem razpade. Obleka, živila itd.
se v vlažnih prostorih kvarijo in uni-
čujejo. Vlažni prostori so nezdravi,
pusti in hiša z vlažnimi prostori mno-
go izgubi na svoji vrednosti. Nastopa-
jočo vlago iz zemlje po zidovju je
prav lahko preprečiti na ta način, da
se hiša proti talni vlagi izolira.

Horizontalno izolacijo proti talni
vlagi je napraviti 15 cm pod tlom
prilijčja, v suterenu ali v kleti 15 cm
pod podom kletnih tal. V suterenu je
potrebna še vertikalna izolacija, o ka-
teri bom govoril pozneje.

Horizontalna izolacija se izvršuje
na prav različen način. Pri nas se po-
rablja mnogo strešne lepenke. Izola-
cija iz strešne lepenke je prav malo
ali nič vredna, ker obstoje skoraj vse
strešne lepenke samo iz močnejšega
papirja, prepariranega s premogov-
nim terom, katranom ali drugimi manj
vrednimi oljnatimi, včasih tudi smol-
natimi kompozicijami. Katran na zra-
ku izhlapeva. Zato strešna lepenka
že po nekaj letih na zraku preperi.
Ako izoliramo zid s strešno lepenko,
do katere ima zrak skozi luknjice v
zidovju tudi dostop, preperi strešna
lepenka v zidu že po kakih 10. letih.
Isolacija s samo strešno lepenko je
zelo slaba in ni priporočljiva.

Boljši način izolacije je ta, da se zid
prevleče z 2 cm debelo, fino, 1:3 me-
šano malto, na katero se položi streš-
na lepenka, prevlečena na licu mesta
z vročim, naravnim, 100 - procentnim
bitumenom. V čist bitumen je dodati
nekoliko olja zato, da je prevleka
elastična in da ne razpoka. Mesto bi-
tumena se uporablja tudi goudron, ki
je pa manj vreden od prevlek iz asfal-
ta odnosno bitumena.

Priporočljiva je izolacija iz asfalti-
rane oziroma bituminizirane klobuč-
vine, nazvane pod imenom asfaltne
plošče. Ta lepenka je 3—5 mm debela
in je prevlečena obojestransko z bi-
tumenom.

Skoraj najboljša izolacija je svinče-
na, t. j. takozvana Siebel-svinčena izo-
lacija. Ta izolacija obstoji iz tanke
svinčene plošče, zavite v dobro asfalt-

no lepenko. Je povsem zanesljiva in
skoraj najdražja. Rabi se za mostne
in monumentalne zgradbe.

Porablja se v sodobnem stavbarstvu
mnogo raznih izolacijskih sredstev, ta-
kozvanih bitumenovih past, kakor na
primer: Bituplast, Duralit, Dursit,
Lincolol, Pastumen, Conco itd. Vsa ta
sredstva se uporabljajo lahko brez
kake lepenke, t. j. da se jih nanese
na gladek suh zid, omet ali beton.
Prav priprava pa ta izolacija ni vsled
tega, ker se more izvršiti le na suhih
površinah in tudi zato, ker se počasi
trdi. Za strjenje take izolacije se rabi
od 3—30 dni. Zato se te vrste izola-
cije rabi samo za strehe, terase itd.

Dobre izolacije, ki so obenem tudi
poceni, se napravljajo v današnjem
času iz raznih oljnatih kompozicij, ka-
kor n. pr.: Ceresit, Malterin, Wat-
pruff, Isol, Sika, Trikosol itd. Ta način
izolacije je skoraj najcenejši in je
zelo enostaven, siguren pa le tedaj,
ako je povsem skrbno izvršen. Izvr-
šuje se na ta način, da se cementni
malta, mešana 1:2—1:3, primeša dolo-
čena množina tega sredstva. Važno je,
da je taka izolacija najmanj 3 cm de-
bela, iz drobnega 1—3 mm debelega
peska, popolnoma gosta in brez vsa-
kih luknjic. Tudi v vroči vodi raztop-
ljeno milo se da porabljati kot izola-
cijsko sredstvo, podobno kakor zgoraj
naštete materialije.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Josip Steinman, strok. učitelj:

Navodilo za čiščenje in bar- vanje usnja.

Za barvanje in čiščenje čevljev,
usnjenih predmetov, usnjene obleke,
mobilij, gamaš, map, torbic itd. hočem
podati v naslednjem nekaj praktičnih
navodil in migljajev, ki bodo dobro-
došli osobito tovarišem čevljarским
mojstrom.

Čiščenje: Najvažnejše je dobro oči-
ščenje usnja. Znano bo nekaterim, da
se z acetonom dobro čisti, vendar pa
po acetonu usnje rado ali bolje rečeno
sigurno razpoka in postane trdo. Zato
vsem čitateljem priporočam »Tea Eff-
ka«-tekočino, ki ne odzame usnju
potrebne masčobe. Ako se usnju ma-
ščoba ne odzame, je usnje mehkej-
še. Na primer: Čista cunja se dobro
namoči v »Tea Effka«-tekočino in z njo
skrbno odrigne usnje. Nato se lahko
tako prične z barvanjem. Pri even-
tuelni uporabi tekočin, ki jim je pri-
mešana voda, se mora usnje pred
barvanjem dobro posušiti. Pri »Tea
Effka«-tekočini pa to ni potrebno. Na
mestu, kjer se je napravila v usnju
guba, je treba posebno paznje, da se
jo dobro očisti. Priporočam se zato naj-
finejši stekleni papir ali cunja s ta-
kozvanim »Bimstein«-prahom.

Pred uporabo: Vsebinske steklenice
se mora tako dolgo stresati, da se po-
kaže enakomerna barva. Na dnu
eventuelno ležečo zgoščeno barvo je
treba dobro pomešati z leseno pal-
čico.

Barvanje: Po skrbnem očiščenju se
barva s kratko žimnato krtačko ali s
čisto cunjjo in sicer tako, da se z na-
močeno krtačko ali cunjjo v krogu trd-
no pritiska na usnje. Ko se opazi, da
se barva suši, je treba še enkrat ali
dvakrat (kakor zahteva barvani pred-
met) ali prav tenko prevleči s pri-
mernim čopičem, ako ni na razpolago
aparata za barvanje.

Ko je predmet pobarvan, ga je tre-
ba dobro posušiti. Čevlje je pripo-
ročno pustiti čez noč na kopitih.
Drugo jutro jih je treba očistiti z
»Effax«-kremo ali »Effaxan«-tekočino
in če mogoče dobro okrtati s ščetko
za poliranje. Pravilna barva barvane-
ga predmeta se pokaže šele, ko se
popolnoma posuši.

Posebno paznje naj se obrača na
to, da se po možnosti barva malo
temnejše ali svetlejša kot je temeljna
barva za barvanje pripravljenega
usnja. Vendar pa ni priporočati, da bi
se barvali temni čevlji na svetlo.

Barve za usnje se dobijo v najraz-
ličnejših nijansah. Obstaja priznana
črnilo »Express-Schwärze«, dalje raz-
ne apreture, politure, lak za lesene
pete, olje za športne čevlje, čistilo
za madeže »Effax«-krema v škatljah
in tubah v vseh modnih barvah.

Kaj je novega

Borzo poročilo: Tuje valute so
stale v prošlem tednu v dinarjih:
Berlin (nemška marka) 13:51, Budim-
pešta (pengö) 9:88, Curih (švicarski
frank) 10:96, Dunaj (šiling) 7:98,
London (funt) 275:40, Newyork (do-
lar) 56:50, Pariz (francoski frank)
2:21, Praga (češkoslovaška krona)
1:68, Trst (lira) 2:96.

Povišanje carine na kavo in čaj je
nastopilo s 1. aprilom in sicer na su-
rovo kavo za 60, praženo in mleto 20,
kavo v lupinah za 40 in na čaj za 120
odnosno 90 par v zlatu od kilograma
(v papirju enajstkrat toliko). Trgovci
morajo prijaviti vse zaloge finančni
kontrolni do 8. t. m., da doplačajo raz-
liko za zalogo po 1. aprilu.

Državna blagajna se nahaja v tako
povoljnem stanju, da razpolaga z
okroglo 800 milijoni rezervne goto-
vine, kar se dogaja le pri redkoka-
terih državah, pri nas pa smo doživeli
kaj takega šele prvič od ujedinjenja.

Proračun zagrebške (Savske) ba-
novine, ki je skoro trikrat večja kot
ljubljska (Dravska) banovina, je
samo za okroglo eno desetino večji
kot naš, ker znaša 149:5 milijona Din
(v naši banovini 136 milijonov Din).

Izvozniki vina dobe za vsakih 100
litrov povračilo v znesku 100 Din, ako
prosijo v 60 dneh pri finančnem mi-
nistrstvu.

Nemška vladna kriza je končala s
sestavo nove meščanske vlade pod
predsedstvom dr. Brüninga in vse
izgleda, da utegne priti do razpusta
parlamenta, ako bodo stranke delale
težkoče; odlok o razpustu je baje že
podpisan.

Velesejem v Beogradu nameravajo
prirediti leta 1932 ter se zgrade v ta
namen posebne zgradbe in paviljoni.
Pogajanja za trgovinsko pogodbo s
Turčijo se prično po vesteh iz Beo-
grada tekom prihodnjega meseca.

Banski svet Dravske banovine bo
šel predvidoma 24 članov, od kate-
rih odpade na vsak srez po eden, na
Ljubljano, Maribor 3, Celje, Ptui, Kr-
ško, Novo mesto, Jesenice, Kočevje
in Kranj pa po 1 člana.

Ukinjenje maksimiranja avtonom-
nih doklad k državnim trošarinam
uvaja pred kratkim objavljeni zakon
o izpremembah in dopolnitvah troša-
rinskega zakona, ki pa predvideva
odobritev takih doklad po finančnem
ministrstvu.

Londonska razorožitvena konferen-
ca, ki traja že več tednov, je obstala
na mrtvi točki in ni izgledov, da bi
se dosegel med državami kak zado-
voljiv sporazum, ki bi resno pripomogel
k omejitvi razoroževanja.

Uporniško gibanje v Indiji proti
angleškemu gospodarstvu se vedno
bolj širi in je pred kratkim došlo v
Kalkuti do krvavih spopadov z an-
gleško policijo.

Tožbo proti bivšemu ministru dr.
Krajaču radi plačila odškodnine
450.000 Din je vložila državna glavna
kontrola.

Univerzitetna knjižnica za 7:5 mili-
jona Din se namerava zgraditi v
Ljubljani, kar bi bilo jako važno
tudi za obrtnike, ki bi dobili marsi-
katero dobro delo.

Velika razstava vajenških del
učencev, ki obiskujejo obrtne nada-
ljevalne šole, se namerava ob sodelo-
vanju Zveze obrtnih zadrug v Ljub-
ljani in šolskih vodstev prirediti v
maju v Ljubljani.

Radi navezanja trgovskih stikov z
Albanijo se je vršil v Zbornici za TOI
sestaneke zastopnikov raznih indu-
strijskih tvrdk lesne, oblačilne, kovi-
narske in tekstilne stroke z g. P. T.
Stankovičem, predstavnikom jugoslo-
vanske trgovske agencije v Draču, ter
je pokazal, da bi mogli v Albaniji za-
služiti tudi naši industriji in večji
obrniki.

Obrtna banka v Beogradu je imela
prošli teden občni zbor delničarjev.
Dosedaj je od podpiranega delniškega
kapitala 75 milijonov Din vplačanih
49 milijonov Din, posojenih 86 milio-
nov, vlog 31. decembra 1929 za 28 mi-
lijonov Din, dividenda na delnico pa
se je določila po 9 Din, t. j. nekaj
čez 7%.

MEDIĆ - ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)

d. z. o. z.

Centrala v Ljubljani * Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana - Medvode - Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

Lastni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olupanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarski kit, čopiče znamke „Meraki“ in sploh vse v barvarstvo stroko spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežbi

Za naše krojačice.

V vseh izložbenih oknih modnih trgovin je razstavljen tvid, to je modno blago za plašče, kostume in obleke, skoro v samih svetlih barvah. Na vaju ima droben, tkan vzorec, dobi pa se tudi enobarven. Cena je različna. Od 150 pa do 300 Din za meter. Spomladanski plašči so ali popolnoma gladki, ali pa spodaj zvončasto razširjeni. Plašč, popolnoma po životu, spodaj pa zvončasto, mora imeti na sprednjem delu in na hrbtu šiv. Na hrbtu je lahko en sam šiv po sredini, ali pa sta dva šiva pri strani. Na drug način lahko prikrojite plašč iz dveh delov in sicer: životek do pasu, spodnji del pa zase, zvončasto. Če je blago široko 140 cm, je zvonec brez šiva, sicer pa mora imeti pri strani šiv. Kostumi so letos v pretežni večini gladki angleški. Fazona je ozka, gladka, zato pa mora biti lepo izdelana in polikana. Kadar preoblačite fazono, morate blago nekoliko nadržati, posebno v oglu. Tudi rokav, pa najsi bo pri bluzi, plašču ali kostumu, mora biti nadržan. Če je na rokavu kostuma ali plašča zapestnik, ga morate najprej popolnoma izdelati in potem šele priti na rokav. Isto tako tudi žepe. Spodnji rob pri plašču, krilu ali obleki zašijte vedno na roko, ne pa na stroj. Jopič in plašč se morata zapenjati na gumbe, ne pa s pritiskači!

I. Mihelčič star.

O elektrifikaciji Dravske banovine.

Leta 1912 se je osnovala Električno strojna zadruga v Šmarci pri Kamniku, ki je zgradila še v istem letu na Bistrici elektrarno. Ta oddaja svoj tok krajem Šmarca, Homec in Nozire. Postavila je dynamo-stroj z delazmožnostjo 16 KW in napetostjo 440/220 voltov. Odjemalcev električnega toka ima 114, instaliranih žarnic pa okrog 500 ter 18 motorjev za pogon poljedelskih strojev. Električno napravo je izvršila tvrdka Vojnovič in drugi v Ljubljani.

Iste leta je izvršila tvrdka Vojnovič in drugi električne naprave pri Sodarski zadrugi v Češnjici pri Železnikih. Elektrarna je zgrajena ob Sori na turbinski pogon in ima 25 KW delazmožnosti. Proizvaja istoimenski tok z napetostjo 440/220 voltov. Tok oddaja trgu Železniki in vsem Češnjici in Studenu. Konsumentov je približno 200 s circa 1000 instaliranimi žarnicami. Priklapljenih je tudi več motorjev, ki služijo za pogon usnjarskih strojev, ker se nahaja v Železnikih in na Češnjici več usnjarskih obratov.

Mestna občina v Celju je zgradila l. 1912 omrežje ter napravila hišne instalacije. Električnega toka sama ni proizvajala, temveč ga je dobivala od tovarne A. Westen d. d. — V letu 1926 se je priključilo mestno električno omrežje v Celju na omrežje falske elektrarne. Konsumentov ima nad 2000, poleg tega pa še večje število motorjev. Posameznih razvodov nima v evidenci.

Leta 1912 je zgradil g. Goll, lastnik »Dravogradske rafinerije mineralnega olja« elektrarno z delazmožnostjo 75 KW. Visoka napetost 3100 voltov je transformirana na nizko z 220/115 volti. Tok uporablja v glavnem sam, oddaja ga pa tudi Dravogradu in pa Meži. Ima okrog 100 odjemalcev toka in približno 600 instaliranih žarnic.

V letu 1914 je zgradilo mestno županstvo v Brežicah ob Savi elektrarno z delazmožnostjo 30 Kw. Napetost toka je 2 x 220 voltov. Tok oddaja mestu Brežice. Odjemalcev toka ima 190, instaliranih žarnic pa okrog 2500.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Iz organizacij

OBČNI ZBOR IMAJO

dne 6. aprila:

1. Zadruga krojačev in krojačice v Ljubljani ob pol 10. uri v stekleni verandi hotela »Union«.
2. Zadruga čevljarjev v Ljubljani ob 8. uri v Mestnem domu.
3. Pokrajinska zadruga kroveev v Ljubljani ob 9. uri v Rokodelskem domu.
4. Zadruga stavbnikov za Slovenijo v Ljubljani ob 10. uri v zadrugi pisarni na Rimski cesti štev. 22.

Dne 7. aprila:

5. Pokrajinska zadruga tapetnikov v Ljubljani ob 9. uri v restavraciji »Novi Svet«.
6. Pokrajinska zadruga knjigovezov v Ljubljani ob pol 16. uri v gostilni pri »Sokolu«.

Dne 10. aprila:

7. Zadruga sodavičarjev v Ljubljani ob 10. uri v restavraciji »Južni kolodvor«.

Zadruga kleparskih, instalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani je imela svoj občni zbor v nedeljo dne 30. marca ob 9. uri dopoldne v posvetovalnici Zbornice TOI. — Poročilo o tem zboru priobčimo v prihodnji številki.

Redni občni zbor Zadruge čevljarjev za sodni okraj Ljubljana se vrši za leto 1929 v nedeljo, dne 6. aprila 1930 ob 8. uri zjutraj v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor in poročilo predsednika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo revizorjev. 5. Proračun za leto 1930 in določitev zadrugnih doklad za leto 1930. 6. Raznoterosti. — Odbor.

Zadruga krojačev in krojačice za sod. okr. Ribnica in Vel. Lašče bo v začetku meseca aprila razposlala svojim članom in članicam položnice, da plačajo prvi obrok letne doklade Din 35.—. Letna doklada je po sklepu občnega zbora z dne 9. marca 1930 določena na Din 70.— in se plačuje v dveh obrokih. Člani dobivajo za to brezplačno »Obrtni Vestnik«, ki stane sicer letno Din 40.—. Člani naj plačajo doklado prvi obrok do konca meseca aprila. Tisti člani in članice, kateri so naročino »Obrtnega Vestnika« že plačali, naj to po dopisnici naznaniijo zadrugi. — Načelstvo.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 27. aprila ob pol 9. uri dop. v salonu gostilne pri »Mraku«, Rimska cesta 4. Člani se vabijo, da se polnoštevilno in točno udeležijo tega zborovanja. — Odbor.

Obrtno društvo v Novem mestu je imelo 23. marca svoj 11. redni občni zbor ob srednji udeležbi, 43 članov, v dvorani Obrtnega društva v »Sokol-skem domu«. Predsednik g. Filip Ogrič je podal pregledno poročilo o društvenem delovanju. Društvo je v tekočem letu izdalo Din 2030.— podpre onemoglim obrtnikom in 1000 dinarjev za obrtno nadaljevalno šolo. Dohodki članarine, Din 1.— mesečno, ne zadostujejo za upravne stroške in zato se je sklenilo, da se bode povisala članarina na Din 2.— mesečno. G. Ogrič je poročal tudi v zadevah, ki se tičejo mestnega občinskega gospodarstva, ker gre za stvari, ki jako interesirajo tudi obrtnike. Člani so sledili temu poročilu z največjo pozornostjo in posegali v debato, kar je dokaz, da se zanimajo kot davkoplačevalci za razvoj Novega mesta. Tajnik g. Buh je poročal o delovanju odbora, ki je imel več sej. Blagajniško poročilo je podal g. Alojzij Mi-

dofer. Odsek za posmrtnino je izplačal dedičem po umrlih članih v teku 1929. leta Din 6050.—. O delu pomočniškega odseka je poročal njegov predsednik g. Rutar, brivski pomočnik. Odsek šteje 120 članov, ima svojo knjižnico in godala ter razpolaga z gotovino Din 7382.—. Poleg tega ima še svoj pomočniški prostovoljni podporni fond z gotovino 1089 dinarjev. Njegovo obširno poročilo o delovanju tega odseka je zelo razveseljivo, ker kaže hvalevredno strem-ljenje, da se čut stanovske zavesti vcepi že obrtnemu naraščanju. Tudi pevske vaje so se vpeljale v društvo. Z vzklikom je bil izvoljen ponovno ves dosedanji odbor. G. Malovič kot delegat Zveze obrtnih zadrug poroča glede resolucije in zavarovanja obrtnikov za starost ter za slučaj nezgode, onemoglosti ali smrti ter so bili predlagani zaključki Zveze z odobravanjem sprejeti. Občni zbor za člane odseka za posmrtnino se vrši v najkrajšem času.

Občni zbor Zadruge krojačev in krojačice za sod. okr. Ribnica in Vel. Lašče se je vršil v Sodražici dne 9. marca 1930 ob 13. uri. Od 90 zadrugnikov se jih je udeležilo zborovanja 51. Načelnik g. J. Lenarčič je podal obširno poročilo o delovanju zadruge. Sklepni račun in izkaz o premoženjskem poslovanju v letu 1929 kaže Din 10.063-82 dohodkov in Din 6.807-08 izdatkov. Za poslovno leto 1930 sestavljeni proračun, ki se je enoglasno sprejel, predvideva zvišanje zadrugne doklade na Din 70.—. Sprejet je bil tudi predlog g. Stritarja, naj se ta doklada plača v dveh obrokih. Podanih je bilo več predlogov in nasvetov. Sklenilo se je, da zadruga naroči za vse člane »Obrtni Vestnik«. Glede ustanovitve damskega odseka so se članice šivlje enoglasno izjavile, da popolnoma zaupajo skupnemu delovanju zadruge ter so ustanovitev damskega odseka enoglasno odklonile. V odbor sta bili enoglasno izvoljeni ge. Levstek Anica, šivilja v Sodražici, in Terezija Arko, šivilja v Otavcih pri Ribnici. Razpravljalo se je o omejitvi vajencev. Sklenilo se je na opozoritev Zveze obrtnih zadrug glede socialnega zavarovanja obrtnikov, da občni zbor pooblašča odbor za izvršitev nadaljnjih ukrepov za to zavarovanje. Sklenilo se je enoglasno, da naj se zadruga v letu 1930 z vso silo loti zatiranja šušmarstva.

Zadruga krojačev in krojačice na Jesenicah je imela svoj redno sejo dne 30. marca t. l. Ta seja je bila prva po občnem zboru, na katerem se je izvolilo nove funkcionarje za prihodnjo triletno poslovno dobo in je bila zato tudi zelo obširna. Na seji se je tožilo splošno o zelo slabi pomladanski seziji v zadrugnem okolišju, a še posebej v jeseniškem kotu. V prvi vrsti se je ugotovilo, da je temu mnogo krivo dejstvo, da prihaja na Jesenice še mnogo krojačev iz oddaljenih krajev po deželi in celo iz drugih srezov ter raznih konfekcijskih potnikov. Na ta način se poslabšuje domačemu obrtniku z velikimi težavami priborjen obstoj. Kajti življenje tukajšnjega obrtnika je gotovo mnogo dražje od onega z dežele. Zato nje-mu ob vseh velikih dajatvah ni mogoče delati za ceno, kakor onim, ki imajo manjšo režijo. Dalje je tudi dejstvo, da so, kakor smo že navedli, Jesenice ravno tisti kraj, ki spada gotovo takoj za Ljubljano in v več primerih še v višjo druginjsko stopnjo kot Ljubljana. Zato mora naš delavec le v prvi vrsti gledati, da si pribori s svojo borno plačo v prvi vrsti potrebna živila za sebe in svoje, morebitni preostanek pa za razno drugo potrebno, tako da za nabavo obleke prav

malo ostane. Velika napaka je tudi v naših mojstrih samih. Na žalost smo ugotovili, da povzroča prevelik naval v naš obrt, ker imajo nekateri vpisane pomočnike in pomočnice skoro celo leto, dasi jih imajo zaposlene le po par mesecev. Taki pomočniki postanejo potem po treh letih mojstri ali mojstrice, ne da bi bili usposobljeni in dovršili dejansko predpisano službo. Odbor bo v bodoče postopal z vso strogostjo. Še hujši udarec za naš stan pa je ta, da je prišla na Jesenice pod vodstvom našega člana velika zaloga konfekcije, ki sedaj prodaja moške obleke že po Din 250.—. Zanašamo se na to, da ima delavec navadno raje obleko po meri. Če se razmere ne uredijo, bomo morali enkrat razpravljati o naših stvareh na večjem zboru. Čaka nas še dosti dela. Da ostanemo v vednem stiku, čitajmo pridno naše glasilo, v katerem bomo vse redno poročali.

Dopolnilni tečaj za izvežbane avtogenske varilce. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v livarni Tehniške srednje šole v Ljubljani od 7. do 12. aprila t. l. poseben avtogenski tečaj za dopolnitev že izvežbanih varilcev, predvsem takih, ki so že obiskovali kak začetniški tečaj. Vežbalo se bo v varenju na desno, levo, naprej in navpično nad glavo, zvarni šiv kot konstrukcijski element pri železu, mesingu, bakru, aluminiju in njegovih zlitinah, kalkulacija in rentabilnost. Ta tečaj je velike važnosti za mojstre in pomočnike strojne, ključavničarske, avtomehaniške, kovaške in instalacijske stroke, jako važen pa je tudi za industrijska podjetja, ki imajo kovinarske delavnice, v katerih je potrebno varenje radi novih del ali popravil. Pozivamo, da se zainteresirani nemudoma javijo; najkasneje do 4. aprila t. l., ker je še nekaj prostih mest. Pristopbina za mojstre in poslovođe 150 Din, za pomočnike 100 Din. Obenem opozarjamo, da prevzamemo brezplačno, proti povračilu materialnih stroškov, v popravilo nekaj kompliciranejših popravil predmetov iz železa, bakra, medi in aluminija. Predmete je dostaviti dopoldne v livarno Tehniške srednje šole v Ljubljani.

Razno.

Brezplačna popravila raznih strojev (delov), avtomobilskih in motornih delov (karter, blok, žel. obroči, propeler itd.), železnih zobnih koles in jermenice, poljedelskih strojev (zloženih in kovinskih delov) ter predmetov iz aluminija, bakra, medi in bron, samo proti povračilu stroškov za uporabljeni varilni material, se izvrše v tečaju za avtogensko varenje za dopolnitev že izvežbanih varilcev, ki ga je priredil Zavod PO Zbornice TOI v Ljubljani. Interesenti naj na svoje stroške dostavijo pokvarjene predmete v livarsko delavnico Tehniške srednje šole ob dopoldnevih med 8. in 10. uro. Popravila se sprejemajo samo v dneh od 1. do 10. aprila ter se morejo zopet odnesti 12. aprila popoldne ob 17. uri. Zavod PO Zbornice TOI v Ljubljani.

Načrt zakona o avtonomnih finan-cah se izdeluje v ministrstvu financ, pravde in notranjih del, pri čemer se osobito ozira na finance ubožnejših podeželskih občin.

Naš izvoz v februarju, ki je znašal 480-8 milijona Din, je bil sicer boljši kot lani, vendar pa mnogo slabši, kakor v januarju (616 milijonov) ali lanskem decembru (778-6 milijona dinarjev).

Redni občni zbor Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

(To poročilo priobčujemo na izrecno željo Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani kljub obširnosti v celoti, ker je zadruga pripravljena nositi s tem zvezane posebne stroške. Uredništvo.)

Podružnice sta premestila dva člana in sicer: 1. Doležal Karol iz Gamelj v Stožice št. 41 in 2. Lisac Dragotin iz St. Jurij, občina Dol v Hrastniku.

Podružnice je opustilo 12 članov in sicer: 1. Mrnuh Josip na Lokah št. 16, občina Aržiše; 2. Sinkovec Albin v Rožni dolini; 3. Jurman Rudolf v Ljubljani, Dunajska cesta; 4. Kovačević Ignac v Ljubljani, Tržaška cesta; 5. Štojs Alojz v Zidanem mostu; 6. Ferlič Avgust v Mostah; 7. Novšak Josip v Rimskih Toplicah; 8. Kralj Stjepan v Ljubljani, Staničeva ulica; 9. Srdar Alojzija v Dol. Logatec; 10. Rakar Josip v Hrastniku, kolonija 45; 11. Hešik Karol v Ljubljani, Staničeva ulica; in 12. Petkovič Ilija v Radomljah.

V poročilnem letu je bilo na novo sprejetih 87 vajencev in 27 vajenk, torej skupaj 114 novih moči, t. j. dva več kot pa v prejšnjem letu.

Omeniti moram, da smo s sklepom na zadnjem občnem zboru, ki je bil odobren dne 8. avgusta 1929, precej omejili sprejem novih vajencev, a kot kažejo preje navedene številke, se zaželjeni uspeh še ni pokazal. To bo gledalo šele v tekočem letu.

Oproščenih je bilo 49 vajencev in 19 vajenk in je s tem naraslo število pomočnikov za 68. Pri preizkušnjah je preiskovalna komisija v 10 primerih radi zelo pomanjkljivega praktičnega znanja vajencev določila podaljšanje učne dobe po tri mesece, kar je tudi potrdila obrtna oblast.

Da je toliko vajencev pri preizkušnjah padlo, je kriva triletna učna doba in je s tem jasen dokaz, da je bila učna doba vsekakor prekratka za vsaj zasilno izobrazbo v poklicu.

Pomočniške preizkušnje se je udeležilo tudi 21 pomočnikov. Vsi ti so morali polagati izpit po že odobrenem novem »Preizkuševalnem redu za pomagalece«, ki predvideva preizkušnjo iz vseh treh obrtovi, t. j. brivskega, frizerskega in lasničarskega. Za nekatere je bila ta preizkušnja trd oreh, a ko so uvideli, da je stvar resna, so ga pri ponavljajni preizkušnji, razen dveh, vsi zmogli.

Ker že ravno govorim o preizkušnjah, naj omenim, da sem že dolgo opazoval vrzel v tem, ker nismo mogli onim vajencem, ki so se udeleževali preizkušnji, dati možnosti

proučitve tudi v teoriji.

Odločil sem se temu odpomoči na ta način, da sem sestavil knjižico »teoretičnih vprašanj in odgovorov za pomagalsko preizkušnjo«. Priznam, da ta knjižica ni popolna, a v njo sem zbral vse ono, kar pride v glavnem pri preizkušnji v poštev. Zadruga je to knjižico z odobrenjem odbora založila v 500 izvodih ter jo prejme sedaj vsak vajenec obenem z vabilom k preizkušnji in je za enkrat tudi to dovolj pereče vprašanje rešeno.

Kar se tiče notranjega delovanja zadruga, naj omenim, da je v poročilnem letu prejelo načelstvo 500 službenih vlog, ki jih je bilo treba rešiti 412, druge pa so se vzele samo na znanje. Nadalje se je izdelalo 1560 spisov s 722 tekočinimi številkami, k čemer se pa ne prištevajo razne okrožnice in priloge. Vloženi spisi se nanašajo največ na čisto službene zadeve in se manj važne dopise, n. pr. prijave pomočnikov in vajencev ter njih odjave, kratka vprašanja članov in slično, katerih je tudi na stotine, sploh ni shranjevalo.

V prejšnjem letu se je razposlalo na vse zadrugačne članke vabilo za občni zbor, okrožnico za plačilo zadrugačne doklade, poročilo o občnem zboru, vabilo za častni večer, okrožnico o spremembi zadrugačnih pravil ter okrog 100 vajencem in pomočnikom vabila k preizkušnji.

Iz teh poročil je razvidno, da je bila korespondenca v lanskem letu ogromna in sem jo le s težavo zmagoval, ker je bilo treba dnevno odpraviti povprečno sedem spisov.

Od zadnjega občnega zбора, ki se je vršil dne 25. februarja 1929 v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ob navzočnosti 65 članov, pa do danes se je vršilo 11 odborovih sej in en članski sestanek vseh v Ljubljani in bližnji okolici bivaajočih članov. Na sejah so se reševale tekoče zadeve, članski sestanek pa je bil namenjen rešitvi perečega vprašanja o delovnem redu.

H koncu naj še omenim, da se je na že dolgo zaželjeni zadrugačni strokovni šoli pričelo s poukom v jeseni. Zaenkrat obiskujejo pouk vajenci in vajenke iz mesta Ljubljane in bližnje okolice. V prihodnem šolskem letu pa se bo gledalo, da bo omogočen pouk tudi vajencem zunanjih članov ter se bo skušala za te vajence doseči četrtinska vožnja na vlakih.

Sicer ni pričakovati v tem letu zaželjenega uspeha v tej šoli, kajti začetek je težak in nam dela največjo težkočo denar. Toda kakor vse kaže, se bo tudi ta ovira premostila

in prihodnje leto bo šola že popolna.

S tem bi končal svoje poročilo s prošnjo, da ga vzamete na znanje in odobritev.

Načelnik poda poročilo tajnika v debato, oziroma v odobritev. K besedi se oglasi kot prvi tov. Dolenc, ki skuša v svojem obširnem govoru dokazati nepravilno delovanje načelstva, kar pa se mu ne posreči. V glavnem govoru o delovnem redu ter o nedeljskem delu, ki je po njegovem mnenju nujno potrebno za manjše obrtnike. Očita načelstvu, da terorizira svoje članstvo s tem, ker se poteguje, da bi še v nadalje obveljal nedeljski počitek. H koncu poziva člane, naj ob nedeljah odpro svoje obratovalnice, ker je to dovoljeno.

Tov. načelnik pojasni, da je nedeljski počitek zamišljen samo za mesto Ljubljano ter da je povsod drugje nedeljsko delo dovoljeno. Za popoln nedeljski počitek se je izreklo 45 članov, za nedeljsko delo pa le 15, torej on ne vidi v tem nikakega teroriziranja. Povdarja, da je tov. Dolenc, ki se danes tako poteguje za nedeljsko delo, dalj časa sam nadziral poedine člane, ki so imeli svoje obrate odprte par minut čez določen čas, ter iste ovajal pri načelstvu, da jih predlaga v kaznovanje. Ponudil se je celo pri načelstvu, da bi prevzel mesto posredovalca med načelstvom in opozicijo, katero bi izdajal. Takega člana ima opozicija. Pripomni, da je tov. Dolenc svoj nestvarni govor predolgo zavlekel. Da bodo mogli vsi priti do besede, predlaga, da se dovoli vsakemu le 15 minut za izvajanja. (Sprejeto.)

Drugi se oglasi k besedi tov. Novak, ki tudi govori o delovnem redu ter o nedeljskem počitku, s katerim so zlasti periferijski brivci zelo prizadeti. Dalje očita načelniku, ko je sklical sestanek pomočniškega zbora, da jih je takrat pregovoril, da so se vsi izrekli za nedeljski počitek, kar po njegovem mnenju ni korektno in je to le v škodo članstvu. H koncu poziva članstvo, da naj vsi vstrajajo za nedeljsko delo.

Tov. Gorenc obsoja tov. Dolencu ter na kratko pojasni, kako mu je hotel škodovati s tem, da je pod roletu zlezel v njegovo brivnico, kjer je ravno dokončaval svoje dnevno delo ter je to naznanil zadrugi, da bi bil kaznovan. S tem je pokazal pravo lice kolegialnosti. Odobrava pa delo načelstva, katerega prosi, da ostane tudi v naprej istega mišljenja, t. j. da se očuva nedeljski počitek, kajti vsak človek se nadeja v šestih dneh in zato ima pravico, da sedmi dan počiva, kar naj bo nedelja, da lahko svoje delo zopet začne začetkom tedna zdrav in čil.

Tov. Gorupce graja člane opozicije, ki nagovarjajo tovariše, da naj ob nedeljah delajo, sami pa imajo svoje obratovalnice zaprte. Ali naj bo to zavednost? (Koniec sledi.)

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposits itd. itd.

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ
LJUBLJANA, Dunajska c. 11

(poleg Figovca)

L. Mikuš, tvornica

Ljubljana

Mestni trg 25

Ustanovljeno 1839

Skrbno izdelovanje!

Največji izbor!

Najnižje cene!

Preobleke! Popravila.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. — Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika.

Ceniki franko.

Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam